

Η Κύπρος υποχωρεί στην παγκόσμια κατάταξη βιώσιμης ανάπτυξης

Description

Χαράλαμπος Έλληνας*

Το Δίκτυο Βιώσιμων Αναπτυξιακών Λύσεων του ΟΗΕ (SDSN) μόλις δημοσίευσε την ετήσια “Έκθεση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη” για το 2023, και δεν αποτελεί καθόλου καλό ανάγνωσμα για την Κύπρο. Ένας από τους κύριους συντάκτες της έκθεσης είναι ο με μεγάλη επιρροή Αμερικανός οικονομολόγος, καθηγητής Jeffrey Sachs, που είναι καλά γνωστός στην Κύπρο που είναι επίσης φίλος της Κύπρου.

Η έκθεση εξετάζει την πρόοδο που σημειώνεται κάθε χρόνο σε 166 χώρες όσον αφορά τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), από την υιοθέτησή τους από τον ΟΗΕ το 2015. Αυτοί περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: εξάλειψη της φτώχειας, καλή υγεία και ευημερία, προσιτή και καθαρή ενέργεια, δράση για το κλίμα, ποιοτική εκπαίδευση, βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές, ισότητα των φύλων, ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί.

Στο μέσο περίπου της πορείας προς το 2030, η φετινή έκδοση κάνει έναν απολογισμό της μέχρι τώρα πορείας, και αναλύει τις προτεραιότητες για την αποκατάσταση και την επιτάχυνση της προόδου για την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Τα ανησυχητικά νέα είναι ότι όλοι οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης βρίσκονται σοβαρά εκτός προγράμματος σε παγκόσμια κλίμακα, με κανέναν από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης να μην προβλέπεται επί του παρόντος ότι θα επιτευχθεί μέχρι το 2030. Αλλά αυτό δεν δικαιολογεί τις πενιχρές επιδόσεις της Κύπρου.

Αντιμετωπίζοντας τα απογοητευτικά αποτελέσματα σε παγκόσμια κλίμακα, ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες κάλεσε τους ηγέτες του κόσμου να συγκεντρωθούν στη Σύνοδο Κορυφής για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2023, που θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο, για να εκπονήσουν ένα “σχέδιο διάσωσης για τους ανθρώπους και τον πλανήτη”.

Το Δίκτυο (SDSN) δήλωσε, “Είμαστε αντιμέτωποι με ένα μακροπρόθεσμο σύνολο προκλήσεων, η επίλυσή των οποίων πρέπει να αποτελέσει παγκόσμια προτεραιότητα για την μια γενεά που θα έρθει” και συνέστησε ότι όλες οι χώρες πρέπει να λάβουν μέτρα για τον μετασχηματισμό της βιώσιμης ανάπτυξης και την επιτάχυνση της προόδου κατά την εναπομένουσα επταετία έως το 2030.

Οι επιδόσεις της Κύπρου

Οι επιδόσεις της Κύπρου βρίσκονται σε ένα άκρως πτωτικό σπινάλιο. Το 2020 η χώρα βρισκόταν στην 34^η θέση. Κατρακύλησε στην 40^η θέση το 2021, στην 43^η θέση το 2022 και τώρα έπεσε κατακόρυφα στην 59^η θέση, το 2023. Η Κύπρος κατατάσσεται στην τελευταία θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ, με χειρότερες επιδόσεις από την αμέσως επόμενη χώρα που υστερεί σε επιδόσεις, τη Βουλγαρία στην 44^η θέση. Σε πλήρη αντίθεση, η Ελλάδα επιτυγχάνει συνεχή βελτίωση, από την 43^η θέση το 2020 - 6 θέσεις κάτω από την Κύπρο - στην 28^η θέση το 2023, πολύ καλύτερη από την Κύπρο.

Οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης στους οποίους οι επιδόσεις της Κύπρου επιδεινώθηκαν σημαντικά, είναι η “δράση για το κλίμα” και η “ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί”, ιδίως όσον αφορά τη διαφθορά. Ο μόνος στόχος βιώσιμης ανάπτυξης όπου η Κύπρος θεωρείται ότι έχει βελτιωθεί είναι ο “μείωση των ανισοτήτων”.

Θα μπορούσε κανείς να πει ότι η 59^η θέση σε σύνολο 166 χωρών δεν είναι καταστροφική. Ωστόσο, η τελευταία θέση μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών και η πτώση κατά 16 θέσεις, μπορεί μόνο καταστροφική να θεωρηθεί.

Τα αποτελέσματα αυτά είναι ακόμη πιο ανησυχητικά αν συνδυαστούν με την πληροφορία ότι η Κύπρος επίσης υποχώρησε, στην κατάταξη ανταγωνιστικότητας του Παγκόσμιου Κέντρου Ανταγωνιστικότητας IMD για τρίτη συνεχή χρονιά. Έπεσε πέντε θέσεις, από την 40^η στην 45^η μεταξύ 64 αξιολογούμενων χωρών. Οι τομείς στους οποίους έπεσαν οι επιδόσεις της Κύπρου είναι οι οικονομικές επιδόσεις, η αποτελεσματικότητα της κυβέρνησης, η αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων και οι υποδομές.

Η ανταγωνιστικότητα και η βιώσιμη ανάπτυξη είναι τομείς στους οποίους η Κύπρος θα έπρεπε να διαπρέπει, ιδίως εντός της Ευρώπης, και όχι να παραπαίει στον πάτο σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης.

Μόλις πρόσφατα, ο Πρόεδρος παρουσίασε τα επιτεύγματα της κυβέρνησης του κατά τις πρώτες 100 ημέρες της προεδρίας του, καταλήγοντας στο συμπέρασμα, “Όλα καλά, προχωράμε μπροστά”. Τον Φεβρουάριο, στην ομιλία του κατά την αποχώρησή του, ο πρώην πρόεδρος, Νίκος Αναστασιάδης, δήλωσε ότι αισθάνεται εξαιρετικά υπερήφανος για όσα πέτυχε η κυβέρνησή του.

Όλα είναι ‘πάντα καλά’, με τις διαδοχικές κυβερνήσεις να εκθειάζουν τα επιτεύγματά τους, αλλά να αποφεύγουν σταθερά την αναγνώριση τυχόν ελλείψεων. Δυστυχώς όμως, όταν αξιολογείται ανεξάρτητα και αμερόληπτα από τους ομότιμους της, η Κύπρος κρίνεται ανεπαρκής. Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα αυτών των αξιολογήσεων, αντί να προχωρεί στην παγκόσμια κατάταξη, ειδικά σε τομείς που έχουν μεγάλη σημασία για το μέλλον της Κύπρου, η χώρα βρίσκεται σε μια αδιάκοπη καθοδική πορεία.

Πρέπει να ξεφύγουμε από την απατηλή ρητορική και να περάσουμε στην πραγματικότητα και στις πράξεις. Πρέπει όμως πρώτα να αναγνωρίσουμε τις σοβαρές ελλείψεις μας και στη συνέχεια να τις αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά, αν θέλουμε η χώρα να αντιστρέψει αυτή την πτωτική πορεία και να προχωρήσει μπροστά. Έχουμε το ανθρώπινο κεφάλαιο και το δυναμισμό, τους πόρους και την ικανότητα να το κάνουμε. Οι Κύπριοι είναι από τη φύση τους επιχειρηματικοί και με μισή ευκαιρία μπορούν να πετύχουν πολλά.

* Ο Χαράλαμπος Έλληνας είναι Ανώτερος Σύμβουλος του Παγκόσμιου Κέντρου Ενέργειας, του Ατλαντικού Συμβουλίου (*the Global Energy Centre, the Atlantic Council*).